

5. Naturum haja-asutusalueella Kangasalla (käytössä 5 vuotta)

5.1 Yleiset tiedot kohteesta

Haastateltava asuu haja-asutusalueella kaksikerroksisessa omakotitalossa. Talossa asui ennen kahdeksan henkilöä, eli käymälätilat on suunniteltu sen mukaiselle käyttömäärälle. Nykyisin asukkaita on kuusi. Kuivakäymälä on ollut käytössä viisi vuotta, ja se on toiminut yli odotusten.

Haastateltava perheineen asui aikaisemmin lähistöllä sijaitsevassa talossa. Kyseisessä talossa kaikki jätevedet menivät umpikaivoon, sillä imeytyskentän rakentaminen ei ollut mahdollista. Se koettiin järjettömäksi ratkaisuksi. Kun haastateltava etsi uuteen taloon erilaista ratkaisua jätevesiongelmiin, ehdotettiin kunnanvirastosta kuivakäymälän rakentamista. Tämä oli haastateltavan mukaan hyvin innostava ajatus, ja saman tien ryhdyttiin tekemään selvitystä eri vaihtoehdoista. Laajan selvitystyön jälkeen päädyttiin Naturumin hankkimiseen.

Kuva 1 Talo ulkoapäin.

5.2 Kuivakäymälän asennus

Haastateltava luonnehti kuivakäymälän asennusta yksinkertaiseksi ja helpoksi. Kunhan kantoa pyytyn paikalleen. Virtsa säiliöt sijoitettiin maan alle, ja säiliöt ovat helposti saavutettavissa pihamaalla.

Valmistajan antamat asennusohjeet olivat tyydyttävät. Tosin asennuksen jälkeen pytylle on jouduttu tekemään pikkukorjauksia, kuten uusimaan polkimen vaijeri. Osa korjauksista on johtunut ylikuormituksesta. Haastateltava mainitsi, että tuotekehittelyn ansiosta kyseisiä vikoja ei uusissa Naturumin malleissa ole.

Kuva 2 Naturumin istuin. Huomaa istuimelle tehdyt pienet räpyläjalat.

5.3 Kuivakäymälän käyttö

Haastateltava kutsui valmistajan antamia käyttöohjeita selkeiksi, mutta tylsiksi. Tämän vuoksi perheessä on askarreltu omat hauskemman näköiset käyttöohjeet kuivakäymälälle.

Istuin puhdistetaan viikkosiivouksen yhteydessä. Pesuaineena käytetään mäntysuopaa tai tolua, sekä käsisuihkua. Pesu tehdään kuten vesivessalle. Haastateltavan mukaan Naturumin istuimen pesu on helpompaa kuin vesivessan istuimen, sillä näkee selvästi mistä kohtaa on jo pessyt. Tämän lisäksi pesu on vähemmän ällöttävää kuin vesivessan pesu.

Kuivikkeena perhe käyttää turvetta, sekä kompostikuiviketta (hienohkoa turvekuoriketta). Aikaisemmin haastateltava toi mökiltään mukanaan myös metsäkariketta, mutta luopui siitä liiallisen vaivan vuoksi. Kuiviketta lisätään kerran viikossa noin kolme litraa kerrallaan. Kuiviketta lisätään siten että istuimessa olevalla polkimella sekoitetaan säiliön massaa, ja kuiviketta lisätään noin kourallinen jokaista polkaisua kohden.

Käymälän tuuletuksessa ei ole tehty muutoksia asennuksen jälkeen, ja hajuja ei ole esiintynyt edes sähkökatkosten aikaan.

Käymälän käyttökustannukset ovat mitättömät. Vettä kuluu noin kahvikupin verran käyttökertaa kohden, ja asukas arvio vessan valojen vievän enemmän sähköä kuin tuulettimen. Turpeen hinta on suurin kuluerä käyttökustannuksissa, mutta sekään ei maksa kuin muutaman kymmenen euroa vuodessa.

Käymälällä on ollut käyttöpiikkejä, ja ne ovat vaatineet erikoistoimenpiteitä. Ennen merkkitapahtumia kuten esimerkiksi ylioppilasjuhlia, käymälä tyhjennettiin, sekä sinne lisättiin

suurehko turvepanos pohjalle. Myös nestesuodatin tuli putsata ennen tällaista odotettua käyttöpiikkiä.

Kuva 3 Käymälälle tehtiin omat, hieman hauskemman näköiset käyttöohjeet.

5.4 Kuivakäymälän huolto ja tyhjennys

Kuivakäymälän huollon ja tyhjennyksen hoitavat perheen aikuiset, mutta ketään ei ole erikseen määrätty kyseiseen tehtävään. Tyhjennyksen ja putsauksen lisäksi käymälälle ei ole tarvinnut tehdä muita huoltotoimenpiteitä, kuin rassata nesteputki silloin tällöin tukkeutumisen estämiseksi.

Käymälälaitte on erotteleva, joten virtsa kerätään erikseen pihassa maan alla sijaitseviin säiliöihin. Kiinteä käymäläjäte tyhjenetään kahden tai kolmen viikon välein. Se kompostoidaan, ja käytetään pihassa maanparannusaineena. Kompostoreina toimii kaksi lämpökompostoria. Biojätteet kompostoidaan samalla tavoin. Ensimmäisessä kompostorissa jätteet kompostoituvat kaksi kuukautta. Tämän jälkeen ne siirretään seuraavaan, samanlaiseen lämpökompostoriin, jossa ne kompostoituvat vuoden.

Nestesäiliöt tyhjenetään puolentoista tai kahden vuoden välein, ja osa nesteestä käytetään itse, osan taas hakee lähellä asuva maanviljelijä.

5.5 Kuivakäymäläjätteen käyttö

Käymäläjäte käytetään itse lannoitteena omassa puutarhassa. Haastateltava mainitsikin että kuivakäymälän hoito tuntuu enemmän puutarhan hoidolta kuin kuivakäymälän hoidolta. Kompostoitu jäte ei meinaa aina edes riittää. Virtsaa laimennetaan suhteella yksi osa virtsaa, kaksikymmentä osaa vettä. Ylijääneen osan virtsasta käy läheinen maanviljelijä hakemassa pumppuautolla, ja käyttää sen pelloillaan lannoitukseen.

Kuva 4 Käymäläjäte pyritään käyttämään itse omassa puutarhassa.

Kuva 5 Virtsasäiliöt sijaitsevat puutarhassa maan alla, ja niihin on esteetön pääsy.

5.6 Ongelmat

Kuivakäymälän kanssa ei ole ollut muita ongelmia kuin pieni kärpäsongelma. Eräs kesä käymälätilassa esiintyi pieniä kärpäsiä. Tästä ongelmasta päästiin eroon suihkimalla hieman kärpäsmyrkky-suihketta vessassa.

5.7 Muuta lisättävää

Vieraiden suhtautuminen käymälään on ollut vaihtelevaa. Haastateltava mainitsee, että nuorilla ihmisillä suhtautuminen on kuitenkin ollut mutkatonta. Yhdeksi kehitysehdotukseksi haastateltava mainitsi poljinmekanismin kehittämisen. Pienillä lapsilla on vaikeuksia polkaista raskasta poljinta vessassa käynnin jälkeen.